

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2016/101**ze dne 26. října 2015,****kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy ohledně obezřetného oceňování podle čl. 105 odst. 14****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012⁽¹⁾, a zejména na čl. 105 odst. 14 třetí pododstavec uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Ustanovení článku 105 nařízení (EU) č. 575/2013 hovoří o zásadách obezřetného oceňování, jimiž se řídí veškeré pozice v obchodním portfoliu. Článek 34 uvedeného nařízení však vyžaduje, aby instituce uplatňovaly požadavky článku 105 na veškerá aktiva oceněná reálnou hodnotou. Ze spojení výše uvedených článků vyplývá, že požadavky obezřetného oceňování platí pro všechny pozice oceňované reálnou hodnotou bez ohledu na to, zda jsou drženy v obchodním portfoliu, či nikoli, pokud pojem „pozice“ označuje pouze finanční nástroje a komodity.
- (2) Pokud by uplatnění obezřetného oceňování vedlo k nižší absolutní účetní hodnotě aktiv nebo k vyšší absolutní účetní hodnotě závazků, než jaká je evidována v účetnictví, měla by být vypočtena dodatečná úprava ocenění (*additional valuation adjustment, AVA*) ve výši absolutní hodnoty rozdílu mezi oběma hodnotami, neboť obezřetná hodnota by měla být v případě aktiv vždy nejvýše rovna a v případě závazků vždy nejméně rovna reálné hodnotě.
- (3) U oceňovaných pozic, jejichž změna účetního ocenění má pouze částečný nebo nulový dopad na kmenový kapitál tier 1, by měla být AVA uplatněna jen proporcionálně podle poměru, v jakém se změna účetního ocenění do kmenového kapitálu tier 1 promítá. Jedná se o pozice, jež jsou předmětem zajišťovacího účetnictví, realizovatelné pozice v míře, v jaké změny v jejich ocenění podléhají obezřetnostnímu filtru, a přesně odpovídající kompenzující pozice.
- (4) AVA se určuje pouze pro účely výpočtu úprav kmenového kapitálu tier 1 v případě nezbytnosti. AVA nemá vliv na stanovování kapitálových požadavků podle článku 92 nařízení (EU) č. 575/2013 (pokud se nepoužije výjimka pro malá obchodní portfolia podle článku 94 uvedeného nařízení).
- (5) S cílem vytvořit jednotný rámec, podle něhož budou instituce výpočet AVA provádět, je nutno jednoznačně definovat cílovou hladinu jistoty a prvky nejistoty ocenění, jež by měly být při určování obezřetné hodnoty brány v úvahu, a nutno je rovněž vymezit metodiky, s jejichž pomocí lze požadované hladiny jistoty dosáhnout na základě aktuálních tržních podmínek.
- (6) AVA, která má zohlednit nejistotu tržních cen, náklady na uzavření pozice a riziko modelů, by měla být vypočtena na základě oceňovaných expozic, které plynou z finančních nástrojů nebo portfolií těchto nástrojů. Pro tyto účely lze finanční nástroje slučovat do portfolií, jestliže – v případě AVA zohledňující nejistotu tržních cen a náklady na uzavření pozice – jsou tyto nástroje oceňovány na základě téhož rizikového faktoru nebo jestliže – v případě AVA zohledňující riziko modelů – jsou oceňovány podle téhož modelu oceňování.
- (7) Vzhledem k tomu, že některé druhy AVA prováděné v souvislosti s nejistotou ocenění nejsou aditivní, měl by být v některých kategoriích AVA povolen agregační přístup, který může zohlednit výhody diverzifikace, přičemž týkat by se měl těch prvků AVA, které nesouvisí s určitým prvkem očekávaných nákladů na uzavření pozice, který není zahrnut do reálné hodnoty. Pro účely agregace AVA by mělo být rovněž umožněno využívat výhod diverzifikace, jestliže mezi očekávanou a obezřetnou hodnotou vznikne rozdíl, tak aby bankám vykazujícím reálnou hodnotu, která již je obezřetnější než hodnota očekávaná, neplynuly menší výhody diverzifikace než bankám, které používají očekávanou hodnotu jako hodnotu reálnou.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1.

- (8) Jelikož instituce s malými portfolii oceňovanými reálnou hodnotou budou zpravidla vystaveny jen omezené nejistotě ocenění, mělo by jim být dovoleno uplatňovat při odhadu AVA jednodušší postup než institucím, jejichž portfolia tohoto druhu jsou větší. Aby bylo možno určit, zda lze jednodušší postup uplatnit, měla by být velikost portfolia oceňovaného reálnou hodnotou posuzována na všech úrovních, pro něž jsou počítány kapitálové požadavky.
- (9) Aby mohly příslušné orgány posoudit, zda instituce uplatnily požadavky na posouzení celkového objemu požadované AVA správně, měly by tyto instituce uchovávat příslušnou dokumentaci a mít zavedeny příslušné systémy a kontrolní mechanismy.
- (10) Toto nařízení vychází z návrhů regulačních technických norem, které Komisi předložil Evropský orgán pro bankovníctví.
- (11) Evropský orgán pro bankovníctví uskutečnil otevřené veřejné konzultace o návrzích regulačních technických norem, z nichž toto nařízení vychází, analyzoval potenciální související náklady a přínosy a požádal o stanovisko skupinu subjektů působících v bankovníctví zřízenou podle článku 37 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010⁽¹⁾,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Metodika výpočtu dodatečných úprav ocenění (AVA)

Instituce jsou povinny provádět výpočet celkových dodatečných úprav ocenění (AVA), které jsou nezbytné k přizpůsobení reálné hodnoty hodnotě obezřetné, a to čtvrtletně v souladu s metodou uvedenou v kapitole 3, pokud nespĺňují podmínky pro použití metody uvedené v kapitole 2.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se použijí tyto definice:

- a) „oceňovanou pozicí“ se rozumí finanční nástroj, komodita nebo portfolio finančních nástrojů či komodit, které jsou drženy v obchodním nebo investičním portfoliu a jsou oceňovány reálnou hodnotou;
- b) „vstupním údajem pro ocenění“ se rozumí parametr nebo matice parametrů ovlivňující reálnou hodnotu oceňované pozice, bez ohledu na to, zda jsou, nebo nejsou pozorovatelné na trhu;
- c) „oceňovanou expozicí“ se rozumí hodnota oceňované pozice, která je citlivá vůči pohybu určitého vstupního údaje pro ocenění.

Článek 3

Zdroje tržních údajů

1. Provádí-li instituce výpočet AVA na základě tržních údajů, musí zohlednit tutéž škálu relevantních tržních údajů jako v případě nezávislého ověřování cen podle čl. 105 odst. 8 nařízení (EU) č. 575/2013, s výhradou úprav uvedených v tomto článku.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Za účelem určení obezřetné hodnoty zohlední instituce celou škálu dostupných a spolehlivých zdrojů tržních údajů, včetně všech těchto zdrojů, jsou-li relevantní:

- a) burzovních cen na likvidním trhu;
- b) obchodů s přesně tímž nebo velmi podobným nástrojem, a to buď podle vlastních záznamů instituce nebo na základě obchodů na trhu, jsou-li údaje o nich k dispozici;
- c) kotací od brokerů a dalších účastníků trhu;
- d) dat shodové služby;
- e) indikativních kotací od brokerů;
- f) ocenění kolaterálu protistrany.

3. Je-li pro účely článků 9, 10 a 11 použit odborný úsudek, je nutno zohlednit alternativní metody a zdroje informací, včetně všech těchto metod a zdrojů, jsou-li relevantní:

- a) používání zástupných údajů o podobných nástrojích, k nimž je k dispozici dostatek údajů;
- b) uplatnění obezřetnostních šoků na vstupní údaje pro oceňování;
- c) identifikace přirozených limitů hodnoty určitého nástroje.

KAPITOLA II

ZJEDNODUŠENÝ POSTUP URČOVÁNÍ AVA

Článek 4

Podmínky použití zjednodušeného postupu

1. Instituce mohou uplatnit zjednodušený postup popsáný v této kapitole pouze tehdy, pokud součet absolutních hodnot aktiv a závazků oceňovaných reálnou hodnotou, které jsou uvedeny v jejich účetní závěrce podle použitelného účetního rámce, je nižší než 15 miliard EUR.

2. Z výpočtu podle odstavce 1 je nutno vyloučit přesně odpovídající kompenzující aktiva a závazky oceňované reálnou hodnotou. V případě aktiv a závazků oceňovaných reálnou hodnotou, jejichž změna účetního ocenění má jen částečný nebo nulový dopad na kmenový kapitál tier 1 („kapitál CET1“), se jejich hodnota zohlední jen proporcionálně podle dopadu, jaký příslušná změna ocenění na kapitál CET1 má.

3. Prahová hodnota podle odstavce 1 se použije na individuální i konsolidované bázi. Je-li tato prahová hodnota na konsolidované bázi překročena, použije se vůči všem subjektům zahrnutým do konsolidace základní postup.

4. Pokud instituce uplatňující zjednodušený postup neplní podmínky odstavce 1 po dobu dvou po sobě jdoucích čtvrtletí, neprodleně to oznámí příslušnému orgánu a sjednají plán, jak během dvou následujících čtvrtletí zavést postup uvedený v kapitole 3.

Článek 5

Určení AVA zjednodušeným postupem

Podle zjednodušeného postupu počítají instituce AVA jako 0,1 % ze součtu absolutních hodnot aktiv a závazků oceňovaných reálnou hodnotou, které vstupují do výpočtu prahové hodnoty podle článku 4.

Článek 6

Určení celkové AVA vypočtené zjednodušeným postupem

Pro instituce uplatňující zjednodušený postup se celkovou AVA pro účely článku 1 rozumí AVA, jež plyne z výpočtu podle článku 5.

KAPITOLA III

ZÁKLADNÍ POSTUP URČOVÁNÍ AVA

Článek 7

Přehled o základním postupu

1. Instituce provádějící výpočet AVA základním postupem postupují ve dvou fázích takto:
 - a) postupem podle odstavce 2 tohoto článku vypočtou AVA za každou z kategorií uvedených v čl. 105 odst. 10 a 11 nařízení (EU) č. 575/2013 („AVA na úrovni kategorie“);
 - b) hodnoty AVA na úrovni kategorie získané výpočtem podle písmene a) sečtou, čímž získají celkovou AVA pro účely článku 1.
2. Pro účely odst. 1 písm. a) počítají instituce AVA na úrovni kategorie jedním z těchto způsobů:
 - a) podle článků 9 až 17;
 - b) není-li použití článků 9 až 17 u některých pozic možné, použijí instituce „záložní postup“, kdy identifikují příslušné finanční nástroje a vypočtou AVA jako součet následujících hodnot:
 - i) 100 % čistého nerealizovaného zisku z příslušných finančních nástrojů;
 - ii) v případě derivátů 10 % pomyslné hodnoty příslušných finančních nástrojů;
 - iii) v případě nederivátových nástrojů 25 % absolutní hodnoty rozdílu mezi reálnou hodnotou a nerealizovaným ziskem z příslušného finančního nástroje podle bodu i).

Pro účely písm. b) bodu i) se „nerealizovaným ziskem“ rozumí kladná změna reálné hodnoty od zahájení obchodování zjištěná metodou *first-in-first-out*.

Článek 8

Obecná ustanovení o základním postupu výpočtu AVA

1. V případě aktiv a závazků oceňovaných reálnou hodnotou, jejichž změna účetního ocenění má jen částečný nebo nulový dopad na kapitál CET1, se AVA vypočte jen proporcionálně podle dopadu, jaký změna jejich účetního ocenění na kapitál CET1 má.
2. Pokud jde o AVA na úrovni kategorie uvedenou v člácích 14 až 17, jsou instituce povinny usilovat o to, aby obezřetnou hodnotou dosáhly hladiny jistoty, která je rovnocenná hladině podle článků 9 až 13.
3. AVA je nutno uvažovat jako částku, o kterou úpravy ocenění potřebné k dosažení stanovené obezřetné hodnoty překračují úpravy, které daná instituce uplatnila na reálnou hodnotu a které lze identifikovat jako řešení téhož zdroje nejistoty ocenění, jaké nabízí AVA. Jestliže nelze určitou úpravu, kterou daná instituce uplatnila na reálnou hodnotu, identifikovat jako řešení určité kategorie AVA na úrovni, na niž jsou příslušné AVA počítány, pak tato úprava nevstupuje do výpočtu AVA.
4. AVA musí být vždy kladná, a to i na úrovni oceňované expozice a na úrovni kategorie, před i po agregaci.

Článek 9

Výpočet AVA zohledňující nejistotu tržních cen

1. AVA zohledňující nejistotu tržních cen se počítá na úrovni oceňované expozice („individuální AVA zohledňující nejistotu tržních cen“).

2. AVA zohledňující nejistotu tržních cen se ocení nulovou hodnotou, jsou-li splněny obě tyto podmínky:
 - a) instituce má v případě oceňované expozice přesvědčivý důkaz o obchodované ceně nebo lze cenu určit ze spolehlivých údajů z likvidního obousměrného trhu uvedeného v čl. 338 odst. 1 druhém pododstavci nařízení (EU) č. 575/2013;
 - b) zdroje tržních údajů podle čl. 3 odst. 2 nenaznačují, že je dán důvod k významné nejistotě ocenění.
3. Jestliže nelze u oceňované expozice prokázat, že jí vyvolaná AVA má nulovou hodnotu, musí instituce při zjišťování AVA zohledňující nejistotu tržních cen používat zdroje údajů vymezené v článku 3. V tomto případě se výpočet AVA zohledňující nejistotu tržních cen provede postupem podle odstavců 4 a 5.
4. Instituce počítají AVA u oceňovaných expozic, které jsou vázány na jednotlivé vstupní údaje pro ocenění, jež jsou použity v příslušném modelu oceňování.
 - a) Údaje, z nichž je AVA zjišťována, mají tuto zrnitost:
 - i) všechny vstupní údaje pro ocenění potřebné k výpočtu výstupní ceny oceňované pozice, jedná-li se o samostatné vstupní údaje; nebo
 - ii) cena nástroje.
 - b) Každý ze vstupních údajů pro ocenění uvedených v písm. a) bodě i) se posuzuje samostatně. Je-li vstupním údajem pro ocenění matice parametrů, vypočte se AVA z oceňovaných expozic, které se váží k jednotlivým parametrům v této matici. Pokud se určitý vstupní údaj pro ocenění netýká obchodovatelných nástrojů, instituce přiřadí tento vstupní údaj a související oceňovanou expozici k souboru nástrojů obchodovatelných na trhu. Počet parametrů vstupních údajů pro ocenění pro účely výpočtu AVA mohou instituce pomocí vhodné metodiky zredukovat, jestliže takto redukováné parametry budou splňovat všechny tyto požadavky:
 - i) celková hodnota redukováné oceňované expozice je tatáž jako celková hodnota původní expozice;
 - ii) redukováný soubor parametrů lze přiřadit k souboru nástrojů obchodovatelných na trhu;
 - iii) poměr níže vymezeného rozptylu 2 k níže vymezenému rozptylu 1, který vychází z historických údajů za posledních 100 obchodních dnů, činí méně než 0,1.
 - c) Pro účely tohoto odstavce se „rozptylem 1“ rozumí rozptyl zisků a ztrát plynoucích z oceňované expozice, která je počítána z neredukovaných vstupních údajů pro ocenění, a „rozptylem 2“ se rozumí rozptyl zisků a ztrát plynoucích z oceňované expozice, která je počítána z neredukovaných vstupních údajů pro ocenění, minus oceňovaná expozice, která je počítána z redukováných vstupních údajů pro ocenění. Je-li pro účely výpočtu AVA použit redukováný počet parametrů, pak konstatování, že jsou splněna kritéria písmene b), musí nejméně jednou ročně přezkoumat nezávislý kontrolní útvar v rámci revize metodiky započítávání expozic a interní validace.
5. AVA zohledňující nejistotu tržních cen se určí takto:
 - a) jsou-li k dispozici údaje dostatečné k tomu, aby bylo sestaveno rozmezí věrohodných hodnot určitého vstupního údaje pro ocenění,
 - i) v případě vstupního údaje pro ocenění, kde rozmezí věrohodných hodnot vychází z výstupních cen, odhadnou instituce v tomto rozmezí bod, kde jsou si na 90 % jisty, že by mohly tuto oceňovanou expozici uzavřít za danou nebo lepší cenu;
 - ii) v případě vstupního údaje pro ocenění, kde je rozmezí věrohodných hodnot vytvořeno ze středových cen, odhadnou instituce v tomto rozmezí bod, kde jsou si na 90 % jisty, že by středová hodnota, jíž by mohly dosáhnout uzavřením této oceňované expozice, odpovídala dané nebo lepší ceně;
 - b) nejsou-li k dispozici údaje dostatečné k tomu, aby bylo sestaveno rozmezí věrohodných hodnot určitého vstupního údaje pro ocenění, použijí instituce odborný úsudek, který pracuje s dostupnými kvalitativními i kvantitativními informacemi s cílem dosáhnout obezřetnou hodnotou vstupního údaje pro ocenění takové hladiny jistoty, která je rovnocenná cílové hladině podle písmene a). Instituce uvědomí příslušné orgány o oceňovaných expozicích, na něž tento postup uplatňují, spolu s metodikou k určení AVA;

- c) AVA zohledňující nejistotu tržních cen počítají instituce jedním z těchto postupů:
- na oceňovanou expozici plynoucí z jednotlivých oceňovaných pozic použijí rozdíl mezi hodnotami vstupních údajů pro ocenění, jež byly odhadnuty podle písmene a), nebo písmene b), a hodnotami vstupních údajů pro ocenění, které jsou používány k výpočtu reálné hodnoty;
 - hodnoty vstupních údajů pro ocenění, jež byly odhadnuty podle písmene a), nebo písmene b), zkombinují a na základě těchto hodnot provedou přecenění oceňovaných pozic. Poté instituce použijí rozdíl mezi přeceněnými pozicemi a pozicemi oceněnými reálnou hodnotou.
6. Celkovou AVA zohledňující nejistotu tržních cen na úrovni kategorie vypočtou instituce tím způsobem, že na individuální AVA zohledňující tuto nejistotu použijí vzorce dle metody 1, nebo metody 2, které jsou stanoveny v příloze.

Článek 10

Výpočet AVA zohledňující náklady na uzavření pozice

- AVA zohledňující náklady na uzavření pozice se počítá na úrovni oceňované expozice („*individuální AVA zohledňující náklady na uzavření pozice*“).
- AVA zohledňující náklady na uzavření pozice lze ocenit nulovou hodnotou, jestliže instituce vypočetla v případě oceňované expozice AVA zohledňující nejistotu tržních cen na základě výstupní ceny.
- Pokud instituce využívají odchylky podle čl. 105 odst. 5 nařízení (EU) č. 575/2013, lze AVA zohledňující náklady na uzavření pozice ocenit nulovou hodnotou za podmínky, že instituce prokáže svou 90 % jistotu, že disponuje likviditou dostatečnou na to, aby mohla související oceňované expozice uzavřít za středovou cenu.
- Jestliže nelze u oceňované expozice prokázat, že jí vyvolaná AVA zohledňující náklady na uzavření pozice má nulovou hodnotu, musí instituce používat zdroje údajů vymezené v článku 3. V tomto případě se výpočet AVA zohledňující náklady na uzavření pozice provede postupem podle odstavců 5 a 6 tohoto článku.
- Instituce počítají AVA zohledňující náklady na uzavření pozice u oceňovaných expozic, které se váží k jednotlivým vstupním údajům pro ocenění, jež jsou použity v příslušném modelu oceňování.
 - Údaje, z nichž je AVA zohledňující náklady na uzavření pozice zjišťována, mají tuto zrnitost:
 - všechny vstupní údaje pro ocenění potřebné k výpočtu výstupní ceny oceňované pozice, jedná-li se o samostatné vstupní údaje; nebo
 - cena nástroje.
 - Každý ze vstupních údajů pro ocenění uvedených v písm. a) bodu i) se posuzuje samostatně. Je-li vstupním údajem pro ocenění matice parametrů, určí instituce AVA zohledňující náklady na uzavření pozice na základě oceňovaných expozic, které se váží k jednotlivým parametrům v této matici. Pokud se určitý vstupní údaj pro ocenění netýká obchodovatelných nástrojů, instituce explicitně přiřadí tento vstupní údaj a související oceňovanou expozici k souboru nástrojů obchodovatelných na trhu. Počet parametrů vstupních údajů pro ocenění pro účely výpočtu AVA mohou instituce pomocí vhodné metodiky zredukovat, jestliže takto redukované parametry budou splňovat všechny tyto požadavky:
 - celková hodnota redukované oceňované expozice je tatáž jako celková hodnota původní expozice;
 - redukovaný soubor parametrů lze přiřadit k souboru nástrojů obchodovatelných na trhu;
 - poměr rozptylu 2 k rozptylu 1, který vychází z historických údajů za posledních 100 obchodních dnů, činí méně než 0,1.

Pro účely tohoto odstavce se rozptylem 1 rozumí rozptyl zisků a ztrát plynoucích z oceňované expozice, která je počítána z neredukovaných vstupních údajů pro ocenění, a rozptylem 2 se rozumí rozptyl zisků a ztrát plynoucích z oceňované expozice, která je počítána z neredukovaných vstupních údajů pro ocenění, minus oceňovaná expozice, která je počítána z redukovaných vstupních údajů pro ocenění.

- c) Je-li pro účely výpočtu AVA použit redukovaný počet parametrů, pak konstatování, že jsou splněna kritéria písmene b), musí nejméně jednou ročně přezkoumat nezávislý kontrolní útvar v rámci revize a interní validace.
6. AVA zohledňující náklady na uzavření pozice se určí takto:
- a) jsou-li u určitého vstupního údaje pro ocenění k dispozici údaje dostatečné k tomu, aby bylo sestaveno rozmezí věrohodných hodnot rozpětí nákup/prodej, odhadnou instituce v tomto rozmezí bod, kde jsou si na 90 % jisty, že by rozpětí, jehož by mohly dosáhnout uzavřením oceňované expozice, odpovídalo dané nebo lepší ceně;
- b) nejsou-li k dispozici údaje dostatečné k tomu, aby bylo sestaveno rozmezí věrohodných hodnot rozpětí nákup/prodej, použijí instituce odborný úsudek, který pracuje s dostupnými kvalitativními i kvantitativními informacemi s cílem dosáhnout obezřetnou hodnotou takové hladiny jistoty, která je rovnocenná cílové hladině v případě, že je rozmezí věrohodných hodnot k dispozici. Instituce uvědomí příslušné orgány o oceňovaných expozicích, na něž tento postup uplatňují, spolu s metodikou k určení AVA;
- c) instituce počítají AVA zohledňující náklady na uzavření pozice tím způsobem, že na oceňované expozice, které se váží k vstupním údajům pro ocenění podle odstavce 5, uplatní 50 % odhadovaného rozpětí nákup/prodej, vypočteného postupem podle písmene a), nebo písmene b).
7. Celkovou AVA zohledňující náklady na uzavření pozice na úrovni kategorie vypočtou instituce tím způsobem, že na individuální AVA zohledňující tyto náklady použijí vzorce dle metody 1, nebo metody 2, které jsou stanoveny v příloze.

Článek 11

Výpočet AVA zohledňující riziko modelů

1. U každého modelu ocenění odhadnou instituce AVA zohledňující riziko modelů („individuální AVA zohledňující riziko modelů“) tím způsobem, že posoudí riziko modelů ocenění, které plyne z potenciální existence řady různých modelů či kalibrací modelů, které účastníci trhu používají, a z neexistence pevné výstupní ceny konkrétního oceňovaného produktu. Riziko modelů oceňování, které v důsledku kalibrace plyne z parametrů odvozených z tržních údajů, instituce nezohledňují, nýbrž podchycují postupem podle článku 9.
2. AVA zohledňující riziko modelů se vypočte jedním z postupů vymezených v odstavcích 3 a 4.
3. Je-li to možné, počítá instituce AVA zohledňující riziko modelů tím způsobem, že určí rozmezí věrohodných hodnot ocenění, k nimž lze dospět vhodnými alternativními postupy modelování a kalibrace. V tomto případě odhadnou instituce ve výsledném rozmezí hodnot ocenění bod, kde jsou si na 90 % jisty, že by mohly danou oceňovanou expozici uzavřít za danou nebo lepší cenu.
4. Nejsou-li instituce schopny použít postup podle odstavce 3, použijí k odhadu AVA zohledňující riziko modelů odborný úsudek.
5. Při použití odborného úsudku je nutno zohlednit:
- a) složitost produktů, které jsou pro model relevantní;
- b) rozmanitost možných matematických přístupů a parametrů modelů v případě, že tyto parametry nejsou vázány na tržní proměnné;
- c) míru, v jaké je trh relevantních produktů „jednosměrný“;
- d) existenci nezajistitelných rizik plynoucích z relevantních produktů;
- e) vhodnost modelu k zachycení toho, jak se vyvíjí splácení produktů v portfoliu.

Instituce uvědomí příslušné orgány o modelech, u nichž je tento postup uplatňován, spolu s metodikou k určení AVA.

6. Používají-li instituce metodu podle odstavce 4, musí její obezřetnost každoročně potvrzovat tím způsobem, že porovnají:
- a) AVA vypočtenou pomocí metody podle odstavce 4, pokud by byla tato metoda používána na významný vzorek modelů oceňování, u nichž instituce používá metodu podle odstavce 3; a
 - b) AVA vypočtenou pomocí metody podle odstavce 3 u téhož vzorku modelů oceňování.
7. Celkovou AVA zohledňující riziko modelů na úrovni kategorie vypočtou instituce tím způsobem, že na individuální AVA zohledňující toto riziko použijí vzorce dle metody 1, nebo metody 2, které jsou stanoveny v příloze.

Článek 12

Výpočet AVA zohledňující nepodchycená úvěrová rozpětí

1. Instituce počítají AVA zohledňující nepodchycená úvěrová rozpětí, aby vzaly v úvahu nejistotu ocenění úpravy, která je podle platného účetního rámce nezbytná k tomu, aby zohlednila aktuální hodnotu očekávaných ztrát ze selhání protistrany u derivátových pozic.
2. Prvek AVA, který se váže k nejistotě tržních cen, instituce zahrnou do kategorie AVA zohledňující nejistotu tržních cen. Prvek AVA, který se váže k nejistotě nákladů na uzavření pozice, zahrnou do kategorie AVA zohledňující náklady na uzavření pozice. Prvek AVA, který se váže k riziku modelů, zahrnou do kategorie AVA zohledňující riziko modelů.

Článek 13

Výpočet AVA zohledňující investiční náklady a náklady na financování

1. Instituce počítají AVA zohledňující investiční náklady a náklady na financování, aby vzaly v úvahu nejistotu ocenění nákladů na financování, které používají při zjišťování výstupní ceny podle platného účetního rámce.
2. Prvek AVA, který se váže k nejistotě tržních cen, instituce zahrnou do kategorie AVA zohledňující nejistotu tržních cen. Prvek AVA, který se váže k nejistotě nákladů na uzavření pozice, zahrnou do kategorie AVA zohledňující náklady na uzavření pozice. Prvek AVA, který se váže k riziku modelů, zahrnou do kategorie AVA zohledňující riziko modelů.

Článek 14

Výpočet AVA zohledňující koncentrované pozice

1. Jedná-li se o koncentrované oceňované pozice, odhadnou instituce AVA zohledňující tyto pozice („individuální AVA zohledňující koncentrované pozice“) tímto třífázovým postupem:
 - a) identifikují koncentrované oceňované pozice;
 - b) u každé koncentrované oceňované pozice, kterou identifikují, odhadnou v případě, že není k dispozici tržní cena použitelná na daný objem oceňované pozice, obezřetné období pro uzavření této pozice;
 - c) překračuje-li obezřetné období pro uzavření pozice deset dnů, provedou odhad AVA s přihlédnutím k volatilitě vstupních údajů pro ocenění, volatilitě rozpětí nákup/prodej a vlivu hypotetické výstupní strategie na tržní ceny.
2. Pro účely odst. 1 písm. a) je při identifikaci koncentrovaných oceňovaných pozic nutno zohlednit:
 - a) objem všech oceňovaných pozic ve srovnání s likviditou příslušného trhu;

- b) schopnost instituce na tomto trhu obchodovat;
- c) průměrný denní objem trhu a typický denní objem obchodování instituce.

Instituce zavedou a zdokumentují metodiku, podle níž určí koncentrované oceňované pozice, pro něž se AVA zohledňující koncentrované pozice počítá.

- 3. Celkovou AVA zohledňující koncentrované pozice na úrovni kategorie vypočtou instituce jako součet individuálních AVA zohledňujících tyto pozice.

Článek 15

Výpočet AVA zohledňující budoucí administrativní náklady

- 1. Pokud instituce počítá k určité oceňované expozici AVA zohledňující nejistotu tržních cen a náklady na uzavření pozice, která implikuje úplné uzavření expozice, může tato instituce ocenit AVA zohledňující budoucí administrativní náklady nulovou hodnotou.
- 2. Jestliže nelze u oceňované expozice podle odstavce 1 prokázat, že jí vyvolaná AVA má nulovou hodnotu, vypočtou instituce AVA zohledňující budoucí administrativní náklady („individuální AVA zohledňující budoucí administrativní náklady“), která zohlední administrativní náklady a budoucí náklady na zajištění za očekávanou dobu trvání oceňovaných expozic, u nichž se pro účely AVA zohledňující náklady na uzavření pozice nepoužívá přímá výstupní cena, s tím, že tyto náklady diskontují sazbou, která se blíží bezrizikové sazbě.
- 3. Budoucí administrativní náklady pro účely odstavce 2 zahrnují veškeré dodatečné osobní a fixní náklady, které při správě portfolia pravděpodobně vzniknou, avšak současně se snižováním objemu portfolia lze předpokládat snížení těchto nákladů.
- 4. Celkovou AVA zohledňující budoucí administrativní náklady na úrovni kategorie vypočtou instituce jako součet individuálních AVA zohledňujících tyto náklady.

Článek 16

Výpočet AVA zohledňující předčasné ukončení

Instituce odhadnou AVA zohledňující předčasné ukončení s přihlédnutím k potenciálním ztrátám, jež plynou z předčasného mimosmluvního ukončení obchodů klientů. Při výpočtu AVA zohledňující předčasné ukončení přihlédnou k procentnímu podílu obchodů klientů, které byly v historii předčasně ukončeny, a ke ztrátám, které z těchto případů plynuly.

Článek 17

Výpočet AVA zohledňující operační riziko

- 1. Instituce odhadnou AVA zohledňující operační riziko tím způsobem, že ocení potenciální ztráty plynoucí z operačního rizika spojeného s postupy oceňování. Při tomto odhadu musí být oceněny oceňované pozice, které jsou při sestavování rozvahy vyhodnoceny jako ohrožené, mj. z důvodu právních sporů.
- 2. Používá-li instituce pokročilý přístup k měření podle části třetí hlavy III kapitoly 4 nařízení (EU) č. 575/2013 v případě operačního rizika, může vykázat nulovou AVA zohledňující operační riziko, jestliže prokáže, že operační riziko podle odstavce 1 spojené s postupy oceňování je při výpočtu podle pokročilého přístupu k měření plně zohledněno.
- 3. S výjimkou případů podle odstavce 2 počítá instituce AVA zohledňující operační riziko jako 10 % ze součtu agregovaných AVA zohledňujících nejistotu tržních cen a náklady na uzavření pozice na úrovni kategorie.

KAPITOLA IV

DOKUMENTACE, SYSTÉMY A KONTROLNÍ MECHANISMY

Článek 18

Požadavky na dokumentaci

1. Instituce musí náležitě zdokumentovat metodiku obezřetného oceňování. Tato dokumentace musí obsahovat interní zásady, které budou vodítkem k těmto aspektům:
 - a) spektru metodik ke kvantifikaci AVA jednotlivých oceňovaných pozic;
 - b) hierarchii metodik k jednotlivým kategoriím aktiv, produktům nebo oceňovaným pozicím;
 - c) hierarchii zdrojů tržních údajů, které jsou v metodice AVA používány;
 - d) požadovaným charakteristikám tržních údajů, které u jednotlivých kategorií aktiv, produktů nebo oceňovaných pozic opodstatňují nulovou AVA;
 - e) metodice použité v případě, že je AVA určována na základě odborného úsudku;
 - f) metodice, podle níž je určováno, zda oceňovaná pozice vyžaduje provést AVA zohledňující koncentrované pozice;
 - g) v relevantních případech k předpokládanému horizontu uzavření pozice pro účely výpočtu AVA zohledňující koncentrované pozice;
 - h) aktivům a závazkům oceňovaným reálnou hodnotou, jejichž změna účetního ocenění má jen částečný nebo nulový dopad na kapitál CET1 podle čl. 4 odst. 2 a čl. 8 odst. 1.
2. Instituce dále musí vést záznamy, které umožňují analyzovat výpočet AVA na úrovni oceňované expozice, a vrcholnému vedení musí být předkládány informace o postupu výpočtu AVA, tak aby bylo obeznámeno s úrovní nejistoty, která je spojena s oceněním portfolia pozic oceněných reálnou hodnotou, jež instituce drží.
3. Dokumentace podle odstavce 1 musí být nejméně jednou ročně přezkoumávána a musí být schválena vrcholným vedením.

Článek 19

Požadavky na systémy a kontrolní mechanismy

1. AVA musí být nejprve schváleny a následně sledovány nezávislým kontrolním útvarem.
2. Instituce musí mít zavedeny účinné mechanismy, jimiž je kontrolováno řízení všech pozic oceňovaných reálnou hodnotou, musí disponovat adekvátními zdroji, aby tuto kontrolu uplatňovaly, a musí zajistit spolehlivé postupy oceňování, a to i během krizového období. Uvedené obnáší:
 - a) přezkum fungování modelu oceňování prováděný nejméně jednou ročně;
 - b) schvalování všech významných změn zásad oceňování ze strany vedení;
 - c) jednoznačné prohlášení k ochotě instituce riskovat, jedná-li se o expozici vůči pozicím zatíženým nejistotou ocenění, která je sledována na úrovni celé instituce;
 - d) nezávislost mezi útvary přijímajícími riziko a kontrolními útvary při oceňování;
 - e) komplexní vnitřní audit související s postupy oceňování a kontrolními mechanismy.
3. Instituce zajistí, aby byly na postup oceňování pozic oceňovaných reálnou hodnotou důsledně uplatňovány účinné kontrolní mechanismy. Tyto kontrolní mechanismy jsou předmětem pravidelného přezkumu při vnitřním auditu. Tyto kontrolní mechanismy musí obsahovat:
 - a) přesně vymezený seznam produktů instituce, který zajišťuje, aby každá oceňovaná pozice byla jedinečně přiřazena k definici určitého produktu;
 - b) metodiky oceňování každého z produktů na seznamu, které upravují volbu a kalibraci modelu, úpravy reálné hodnoty, AVA, metodiky nezávislého ověřování cen produktu a měření nejistoty ocenění;

- c) postup validace, který zajišťuje, aby metodiky na úrovni produktu podle písmene b) schvaloval a jejich soulad se skutečným postupem u každé oceňované pozice odpovídající tomuto produktu ověřoval jak útvar přijímající riziko, tak příslušný kontrolní útvar, a to v případě každého jednotlivého produktu;
- d) definované prahové hodnoty, které vycházejí z pozorovaných tržních údajů a podle nichž je určováno, kdy modely ocenění již nejsou dostatečně spolehlivé;
- e) formální postup nezávislého ověřování cen, který vychází z cen nezávislých na obchodním útvaru;
- f) postupy schvalování nových produktů, které váží na seznam produktů a upravují účast všech interních zúčastněných stran, které jsou příslušné pro měření rizik, řízení rizik, účetní výkaznictví a přidělování a ověřování ocenění finančních nástrojů;
- g) postup přezkumu nových obchodů, který zajišťuje, aby údaje o cenách z nových obchodů sloužily k vyhodnocení toho, zda ocenění podobných oceňovaných expozic zůstává náležitě obezřetné.

KAPITOLA V

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 20

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 26. října 2015.

Za Komisi
předseda
Jean-Claude JUNCKER

PŘÍLOHA

Vzorce, které se použijí pro účely agregace AVA podle čl. 9 odst. 6, čl. 10 odst. 7 a čl. 11 odst. 7*Metoda č. 1*

$$\begin{aligned} \text{APVA} &= (\text{FV} - \text{PV}) - 50 \% \cdot (\text{FV} - \text{PV}) \\ &= (50 \% \cdot (\text{FV} - \text{PV})) \\ \text{AVA} &= \Sigma \text{APVA} \end{aligned}$$

Metoda č. 2

$$\begin{aligned} \text{APVA} &= \max \{0, (\text{FV} - \text{PV}) - 50 \% \cdot (\text{EV} - \text{PV})\} \\ &= \max \{0, \text{FV} - 50 \% \cdot (\text{EV} + \text{PV})\} \\ \text{AVA} &= \Sigma \text{APVA}, \end{aligned}$$

kde:

- FV = reálná hodnota odpovídající úrovni oceňované expozice po účetní úpravě, kterou daná instituce uplatnila na reálnou hodnotu a kterou lze identifikovat jako řešení téhož zdroje nejistoty ocenění, jaké nabízí příslušná AVA,
- PV = obezřetná hodnota odpovídající úrovni oceňované expozice určená v souladu s tímto nařízením,
- EV = očekávaná hodnota odpovídající úrovni oceňované expozice převzatá z rozmezí možných hodnot,
- APVA = AVA odpovídající úrovni oceňované expozice po úpravě pro účely agregace,
- AVA = celková AVA na úrovni kategorie po úpravě pro účely agregace.
-